

Stadsbyggnadsförvaltningen
Tjänsteskrivelse till gatu- och samhällsmiljönämnden

Datum:
2026-01-13

Diarienummer:
GSN-2025-01088
KSN-2025-01836

Handläggare:
Agneta Säfsten

Svar på motion om utveckling för Hammarskogs naturreservat och friluftsområde från Stefan Hanna (UP) och Carina Kumlin (UP)

Förslag till beslut

Gatu- och samhällsmiljönämnden föreslår kommunfullmäktige besluta

1. **att** besvara motionen med föredragningen i ärendet.

Ärendet

Stefan Hanna och Carina Kumlin, (UP), föreslår i en motion väckt vid kommunfullmäktiges sammanträde den 26 maj 2025

- att utreda möjligheterna att göra Hammarskog till en destinationsort genom att skapa ett attraktivt lokalt besöksmål med temat natur och kultur som inkluderar ett vikingatema,
- att planer på en asfalterad väg genom ett känsligt område vid Dalkarlskärret för kollektivtrafik och biltrafik stoppas,
- att rusta och utöka den befintliga bryggan och parkeringen vid badet, och
- att utöka möjligheten för husbilar och båtar att tömma toalett tankar på ett miljövänligt sätt.

Beredning

Ärendet har beretts av stadsbyggnadsförvaltningen och kommunledningskontoret.

Föredragning

Utvecklingsplanen för Hammarskog beslutades av gatu- och samhällsmiljönämnden 2021. Den syftar till att skapa ett lokalt besöksmål på temat natur och kultur, vilket har förverkligats i stor utsträckning de senaste åren. Herrgården har renoverats och är ett uppskattat besöksmål under alla årstider, och antalet besökare ökar. Evenemang såsom midsommarfirande och julmarknad genomförs årligen, konstutställningar och evenemang i samarbete med både kultur- och fritidsnämnden samt Naturskolan attraherar flera olika målgrupper. Ändamålsenliga möteslokaler har iordningställts och används flitigt. Öppettiderna har utökats så att Hammarskogs herrgård nu är tillgänglig för allmänheten alla veckodagar.

I Hammarskog finns en lång tradition av odling. Uppsala kommuns profileringsarbete mot trädgård som inletts inom besöksnäringen passar därför väl med Hammarskogs inriktning. Vikingatemat bedöms däremot utvecklas bättre på flera andra plaster i och runt Uppsala, exempelvis i Gamla Uppsala.

Planen att asfaltera Dalkarlskärrsvägen har tillkommit för att möjliggöra kollektivtrafik och därmed öka tillgängligheten till naturreservatet för de som inte är bilburna. Risken som beskrivs i motionen om att det kommer innebära ökad biltrafik i det känsliga området vid Dalkarlskärret behöver hanteras. Den kan minimeras genom regleringar i trafiken samt vägens utformning. Huvudvägen för biltrafiken till centrala Hammarskogsområdet går fortsatt mot västra infarten (mot Dalby), så som vägvisningen visar. Anledningen till att det är lämpligare att ordna kollektivtrafik via Dalkarlskärrsvägen än via väg 55 i norr är att fler Uppsalabor boende i centrala och södra Uppsala har närmare till området denna väg. Så av de två befintliga busslinjerna 107 och 108, så är en förlängning av linje 107 den lösning som gynnar flest Uppsalabor.

Enligt utvecklingsplanen ska ökad tillgänglighet till området via sjövägen utredas och inom det arbetet utreds lämplig placering för ytterligare en småbåtsbrygga i Dalbyviken. Badbryggorna vid badplatsen kommer rustas och badplatsparkeringen har utökats genom att intilliggande gräsmark iordningställts för att användas vid behov. Om parkeringsytan ska ökas ytterligare krävs att strandnära betesmark tas i anspråk, vilket inte bedöms försvarbart ur naturvårdssynpunkt.

Motionärernas förslag om att återuppta kommersiell sjötrafik till Hammarskog är svårt att genomföra eftersom viken endast är cirka två meter djup och att det skulle krävas omfattande muddring om en brygga ska kunna placeras vid badet eller längre in i viken. Det är tveksamt om ett sådant tillstånd går att få i denna känsliga naturmiljö. Mot bakgrund av ovanstående bedöms det inte vara aktuellt att återinföra kommersiell sjötrafik till Hammarskog. Möjligheten att anordna ställplatser samt latrintömningsfrågor kan undersökas vidare.

Ekonomiska konsekvenser

Ärendet har inga ekonomiska konsekvenser med föreliggande förslag till beslut.

Beslutsunderlag

- Tjänsteskrivelse daterad 13 januari 2026
- Bilaga 1, Motion om utveckling av Hammarskogs naturreservat och friluftsområde från Stefan Hanna och Carina Kumlin (UP)

Stadsbyggnadsförvaltningen

Anna Axelsson
Biträdande stadsbyggnadsdirektör



2025-05-06

MOTION

Utveckling för Hammarskogs naturreservat och friluftsområde

Bakgrund:

Kommunstyrelsen beslutade 2021 att godkänna Utvecklingsplan för Hammarskogs naturreservat och friluftsområde. (KSN-2021-01563)

Samtliga berörda nämnder, Destination Uppsala och övriga berörda parter har ställt sig bakom utvecklingsplanen för området.

Det 650 hektar stora naturreservatet och friluftsområdet karaktäriseras av närhet till Mälaren, främst Dalbyviken. Målet är att skapa ett attraktivt lokalt besöksmål för temat natur och kultur. Men även att behålla områdets karaktär med närhet till djur och natur.

En asfaltering av vägen för att möjliggöra kollektivtrafik genom skogen förbi Darlkarlskärret är direkt olämpligt. Denna asfalterade genväg uppmanar enbart till ökad biltrafik genom ett skogsområde och kommer att ännu mer störa djurliv och fågelliv. Låt denna grusväg med gropar finnas kvar, det får räcka med en asfalterad cykelväg som i stort sett ingen använder.

Tillgängligheten till området skulle däremot förbättras genom att rusta den befintliga riktiga asfaltsvägen till Hammarskog, och utöka den befintliga bryggan vid badet. Den bryggan har idag direkt kontakt med den spång som leder till Hammarskogs herrgård. Området används hela året av Naturskolans elever och pedagoger, och är mycket populärt för besökare. Tidigare fram till 1940-talet trafikerade ångbåtar Ekoln, och båtarna lade till vid bl.a Uppsala, Hammarskog, Vik och Björks brygga.

Nu finns en unik möjlighet att med intentionerna i Utvecklingsplanen planera för att återuppta denna sjöväg, kanske med ett vikingatema. Hela dalen är fylld med runstenar och gamla gravar, vilket också kunde uppmärksammas och locka fler besökare.

En upprustning av den befintliga bryggan och badet behöver planeras för att möta fler besökare. Redan idag har husbilar från hela Europa hittat fram till Dalby och Hammarskog. Där finns det två alternativ: antingen begränsa besökare till båtägare vid bryggan och besökare till badet, så att avlopp räcker till. Eller ta höjd för fler

besökare med husbilar, som då måste ha möjlighet att tömma toalett tankar på ett miljövänligt sätt. Även fler båtar behöver möjlighet till säkert avloppssystem.

Ett alternativ att anlägga ytterligare en brygga närmare Hammarskogs herrgård är inte lämpligt eftersom det kommer att störa de fåglar som häckar från april till augusti. En ny brygga längre upp i Dalbyviken kräver muddring, vilket det troligen inte kommer ges tillstånd för.

Uppsala kommun har kopplat till besöksnäringen inlett ett profileringsarbete med temat vikingar och trädgård. För att klä dessa teman med fler relevanta besöksmål är Hammarskog av många skäl ett lämpligt utvecklingsområde.

Jag yrkar:

att utreda möjligheterna att göra Hammarskog till en destinationsort genom att skapa ett attraktivt lokalt besöksmål med temat natur och kultur som inkluderar ett vikingatema,

att planer på en asfalterad väg genom ett känsligt område vid Darlkarlskärret för kollektivtrafik och biltrafik stoppas,

att rusta och utöka den befintliga bryggan och parkeringen vid badet, och

att utöka möjligheten för husbilar och båtar att tömma toalett tankar på ett miljövänligt sätt.

Stefan Hanna
Partiledare
Utvecklingspartiet demokraterna

Carina Kumlin
Ledamot
Utvecklingspartiet demokraterna